

An illustration of various geographical and educational tools. A globe is the central focus, showing continents in yellow and green and oceans in blue. To its left is an open book with text and a small map. Below the book is a rolled-up map with the word 'КАРТА' (Map) written on it. In the foreground, there is a compass, a pair of compasses, and several colored pencils. The background is a light green wall.

Урок Географія

Вчитель
Івженко Валентина
Петрівна

Географічна розминка

Географія – це...

наука про Землю, її природу,
населення та його господарську

Глобу – це модель Землі;

Земна кора –

це...

Літосфера – твердий шар

це... Землі;

тверда оболонка Землі, що

охоплює земну кору й верхню

Кисень потрібен ...

для дихання людей, тварин,

рослин.

*Таке велике, що займає весь
світ, таке мале, що в щілину
зайде.*

*Так
е*

вел

ике

що

зай

має

*вес
ь*

*сві
т*

таке

мале

що

в

*щи
л*

ину

за

йде!

Повітря

**Не просто
слухати, а
чути.**

**Не просто
дивитися, а
бачити.**

**Не просто
відповідати,
а міркувати**

**Девіз
уроку**

**Дружно і
плідно
працювати.**

Тема уроку:

***Атмосфера, її склад
та будова.***

Запрошення!

Шановні пасажери! Я і мої сестрички Краплинки раді вас вітати на нашій повітряній кулі «Хмаринка».

Запрошуємо здійснити незвичайну подорож повітряним океаном нашої планети. Температура повітря за бортом -20°C , висота польоту 9000 м . Шлях у нас буде нелегким, тому відправитись у мандрівку зможуть лише здорові, загартовані люди, які піклуються про своє самопочуття. Летітимемо на повітряній кулі, стрімко піднімаючись вгору на висоту в десятки і сотні кілометрів і там проведемо

Атмосфера – це

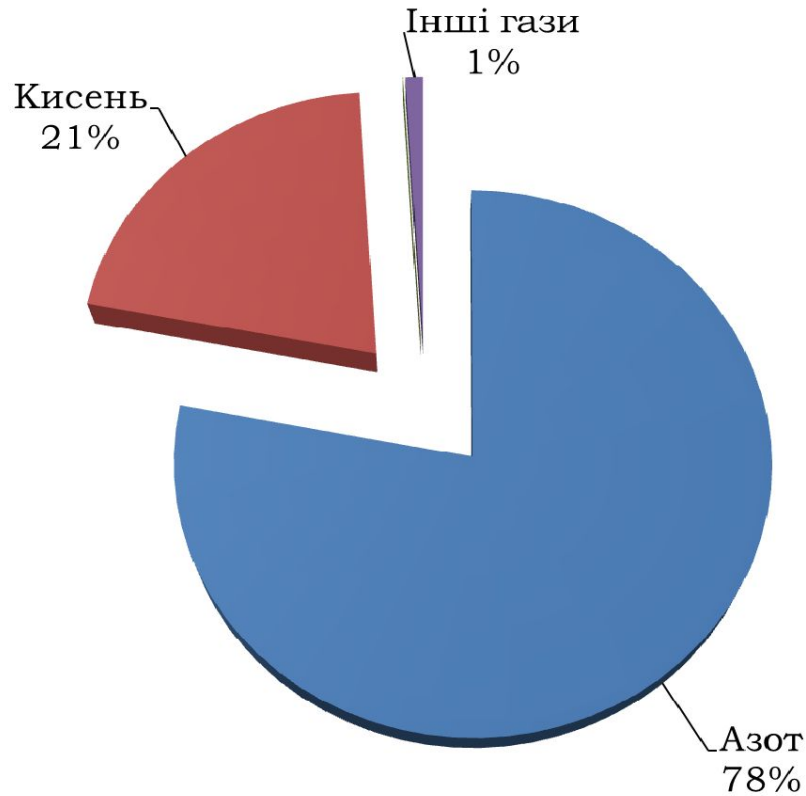
повітряна (газова)
оболонка Землі, що
захищає нашу
планету від перегріву
сонячним промінням
удень і від
переохолодження
вночі.

Атмосфера верхня і
найменш щільна з
усіх складових
географічної
оболонки Землі.

**Самостійна робота з
текстом підручника
Параграф №28 с.112
«Склад атмосфери»**

«Склад повітря»

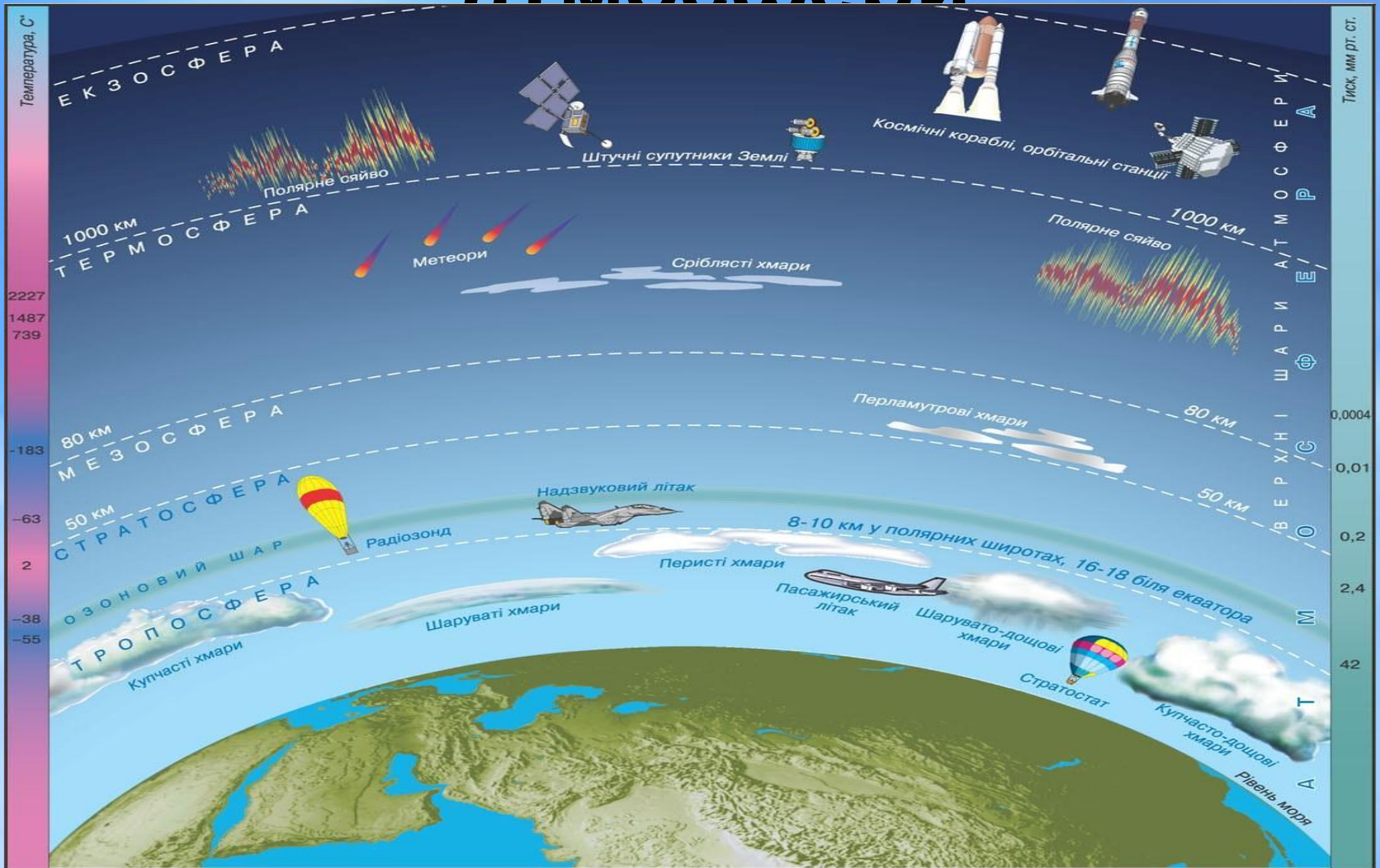

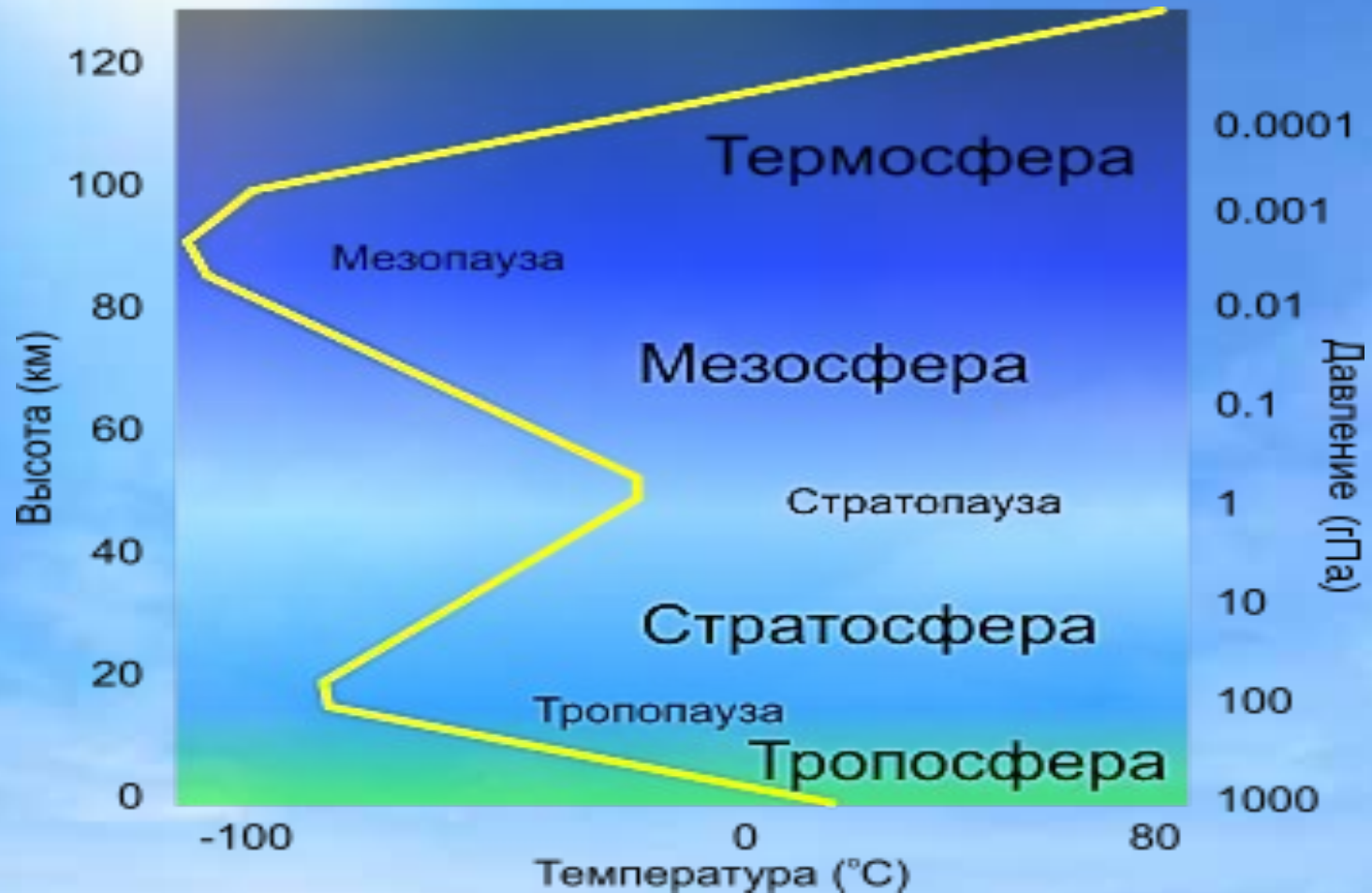
Повітря — це суміш газів (їх близько 20), основними серед них є:

- азот — 78 %
- кисень — 21 %
- інші гази — менше 1 % та інертні (вуглекислий газ, аргон, неон, гелій тощо)

-сажа, водяна пара,
ПИЛ.

Будова атмосфери

- За характером зміни температури повітря з висотою та іншими властивостями атмосфера поділяється на кілька шарів, які називають сферами: тропосферу, стратосферу, вищі шари атмосфери (мезосфера, термосфера, екзосфера).

Тропосфера.

Тропосфера – нижній шар атмосфери, що безпосередньо прилягає до Землі.

Ознаки:

- ❖ Відбуваються всі атмосферні явища;
- ❖ 80% повітря і майже вся водяна пара;
- ❖ Температура знижується на 6°C кожні 1000 м;
- ❖ Складається з газів.

Від земної поверхні до висоти 8-18 км підіймається тропосфера. Погода зароджується саме у прилеглому до Землі шарі повітря.

Стратосфера.

Вище знаходиться стратосфера (з латини “стратум” – шар). Вона тягнеться вище тропосфери до висоти 51-55 км.

Лише інколи у стратосфері виникають

Стратосфера - 3 шар повітря, який лежить над тропосферою.

Ознаки:

- ❖ Повітря розріджене, холодне і сухе;
- ❖ Формуються перламутрові хмари;
- ❖ Над озоновим шаром температура підвищується;
- ❖ Озоновий шар поглинає ультрафіолетову радіацію і перетворює її на теплову.

Мезосфера.

Вище 55 км лежить мезосфера, яка простягається до 80 км. У ній температура падає до -90°C . Складні фотохімічні процеси зумовлюють світіння атмосфери. На висоті від 100 до 1000 км утворюються полярні сяйва. Мезосферу і термосферу часто називають

Мезосфера

Ознаки:

- ❖ Зниження температури з висотою до -100°C ;
- ❖ Інтенсивне випромінювання тепла в космічний простір;
- ❖ Сріблясті хмари;

Екзосфера

- Верхні шари атмосфери (термосфера, екзосфера) поступово переходять у космічний простір. Повітря в них дедалі менше, воно є розрідженим.

У таких шарах послаблюється земне тяжіння, майже не поширюється звук, втрачається здатність повітря перемішуватися.

Екзосфера - верхній шар атмосфери, який межує з міжпланетними просторами.

Ознаки:

- ❖ Найбільша розрідженість газів;
- ❖ 1 атом на 1 м^3 ;
- ❖ Верхня межа атмосфери;

Фізкультхвилинка

[Фізкультхвилинка.](#)

Фізкультхвилинка.[mp4](#)

Яке ж значення атмосфери?

**Гра
«Вірно-невірно»**

Шановні пасажери!

**Закінчилася наша подорож
повітряним океаном, під час
якої ви дізналися багато**

НОВОГО.

**Всім я вдячна за роботу, бо
не пустили лїнь-дрїмоту.
Гарно руки піднімали, чітко
ви відповідали.**

**Сьогодні ви були старанні,
усі кмітливі й бездоганні.
Урок закінчено, малята. –
При цих словах вам треба
встати.**

І всім разом по аплодувати.

